

da dets Betænkning fremkom, indeholdt den saagodt som ingen Præmisser. Der stod i denne Betænkning og de dertil hørende Afstemningspunkter visse Bestemmelser, som vare aldeles præmisløse. Naturligviis fik vi nogen Oplysning desangaaende her i Salen, men disse vare ikke tilstrækkelige til, at man aldeles kunde komme paa det Rene med sig selv om det ærede Udvalgs Mening angaaende de forskjellige Punkter, som vedkomme Lovforslaget. Der har jo, som vi Alle vide, været en mærkelig Splid imellem det ærede Udvalg indbyrdes; der var Forslag, om hvilke man ikke vidste, enten de vare stillede af Fleertallet eller af Mindretallet, og det var det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgfreds (Winther), som altid gjorde Udslaget; hvor han var, var der Fleertal, men han var ikke altid enig med de samme ærede Herrer. Vi maatte altsaa af hvad der blev yttret af det ærede Medlem for Aalborg (Jungersen), som var Medlem af Udvalget, paa en Maade slutte os til, hvad der bevagede sig hos de øvrige Herrer Udvalgsmedlemmer; men naar vi saaledes have maattet hjælpe os igennem, saa troer jeg ogsaa, at de ærede Medlemmer maae tilgive os, at vi her bringe denne Sag frem ved 3die Behandling. Jeg er iøvrigt ikke med blandt Forslagsstillerne, men det forekommer mig meget naturligt, at dette Forslag er fremkommet her, saameget mere, som der ved 2den Behandling indtraf den Synderlighed, at den daværende Forslagsstiller, Rigsdagsmanden for Kjøbenhavns Amts 5te Valgfreds (Rugaard), fremkom med adskillige Oplysninger, som den ærede Ordfører erklærede for at være aldeles urigtige, men med Hensyn til hvilke vi nu bagefter have erfaret, at de vare aldeles rigtige. Den ærede Ordfører sigtede til Aaret 1853, medens Forslagsstilleren tog Hensyn til Aaret 1854, men det maatte jo det ærede Udvalg have undersøgt. Saaledes mener jeg, at der har været god Grund til atter at bringe Sagen paa Bane ved 3die Behandling, og jeg troer, at efter de Udtalelser, der ere fremkomne fra den ærede Minister, maa det foreliggende Forslag ansees for at være praktisk gennemførligt. Jeg for mit Vedkommende mener, at der er den Grundfeil ved Indretningen

af vort lærde Skolevæsen, navnlig efterat det er gaaet over til en Gymnastikalindretning, at der ikke foreligger en Udtalelse om, hvad man skal ansee for Middeltallet ved en saadan Skole. Dersom man kunde faae en saadan Bestemmelse optagen i Loven, saa troer jeg, at vi vilde være rykkede et betydeligt Skridt længere frem med Ordningen af det lærde Skolevæsen; thi man vilde da kunne see, hvor mange Elever der ialt var, og derefter afsætte Antallet af de lærde Skoler. Nu have vi meget forskellige Fregventser i de enkelte Skoler, men det kommer kun an paa at finde et Tal, som kan ansees for et rimeligt Middeltal, og naar man har en Skole, hvor der er en saadan Fregvent, saa troer jeg ogsaa, at det er vor ligefremme Blygt at lønne Lærerne ved samme noget bedre, end hvor Fregventsen er mindre, thi de have uimodsigelig noget mindre at bestille, og naar vi gjøre det, saa gjøre vi ikke Andet, end hvad der er skeet ved alle de Lønningelove, der ere behandlede heri Thinget; thi deri har der jo været forskellige Classer af Lønninger, og disse ere netop fremkomne af Hensyn til Embedernes formodede Besværlighed. Hvorfor have vi f. Ex. givet Toldinspecteuren i Aarhus større Gage end Toldinspecteuren i Thisted? Er det ikke, fordi den første har flere Forretninger end den sidste, og hvorfor skulde vi ikke give Lærerne ved Metropolitanstolen højere Gage, end vi give Lærerne ved Viborgskole, naar der ved den førstnævnte Skole er mere end tre Gange saa mange Elever som i den sidste. Jeg kan ikke see Andet, end at der ligger et rigtigt Princip i, at lønne Lærerne ved de stærkt besøgte Skoler bedre end Lærerne ved dem, som ere mindre besøgte. Det kan være Tilfældet, at en Skole er mindre besøgt end en anden paa Grund af locale Forhold, men deraf følger endnu ikke, at man ikke skulde tage Hensyn til de Lærere, som have et større Antal Elever at undervise.

Ordføreren: Den ærede Rigsdagsmand, der sidst havde Ordet, talte, som om han slet ikke tidligere havde havt Sæde i dette Thing. Han belligede sig over, at der har været Tvist i Udvalget; men nu vil den ærede Rigsdags-